

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22315 - Intervenció Socioeducativa amb la Família / 1
Titulació	Grau d'Educació Social - Tercer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Maria del Carmen Orte Socías <i>Responsable</i> carmen.orte@uib.es						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria
Maria Valero de Vicente maria.valero@uib.es	11:00	13:00	Dimarts	09/09/2019	30/07/2020	203B Edifici Guillem Cifre Colonya

Contextualització

En aquesta assignatura s'entén la família com a model de socialització primària i des d'aquesta perspectiva el que es pretén és conèixer quins són els models, concepte i teories més acceptats per a l'exercici d'una parentalitat positiva que fomenti una socialització adequada. En aquest marc es pretén identificar quins són els components que defineixen la parentalitat positiva, analitzar els indicadors de la parentalitat i conèixer les intervencions més eficaces a la llum dels programes basats en l'evidència científica de base psicosocial i educativa des d'una perspectiva preventiva.

Requisits

Essencials

L'alumnat haurà de portar llegit i treballat el contingut facilitat a través de l'Aula Digital per a poder desenvolupar satisfactòriament la primera sessió de teoria i de pràctica.

Recomanables

Es requereix que l'alumnat manegi de manera adequada la cerca de documentació en les bases de dades documentals de l'àmbit psicosocial i educatiu. Així mateix, és necessari que l'alumnat manegi la normativa d'elaboració de textos científics la qual ha d'utilitzar sempre en l'elaboració de treballs i activitats en aquesta

Guia docent

assignatura (normativa APA darrera versió). També és important que l'alumnat es manegi adequadament en les llengües que utilitzarà per a la cerca i maneig de textos científics. Com a mínim, català, castellà i anglès.

Competències

Específiques

- * * CE1. Comprensió dels processos, institucions i idees que s'han donat històricament i que han configurat els models actuals d'intervenció socioeducativa. * CE3. Conèixer els supòsits pedagògics i biopsicosocials que estan a la base dels processos d'intervenció socioeducativa, així com les característiques fonamentals dels entorns d'intervenció. * CE8. Dissenyar, organitzar, gestionar i avaluar programes, projectes i serveis socioeducatius en els àmbits de l'educació familiar i el desenvolupament comunitari.

Genèriques

- * * CT2. Capacitat d'organització i planificació. * CT6. Capacitat de resolució de problemes i presa de decisions. * CT11. Autonomia en l'aprenentatge.

Transversals

- * * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

1. La família actual
En aquest tema s'analitzaran les funcions de la família, es procedirà a fer-ne una aproximació històrica i a analitzar els canvis donats al concepte de família.
2. Influència de la família en el desenvolupament de conductes problema
El segon tema anirà orientat a conèixer els principals models, enfocaments i escoles o tècniques de treball amb famílies i els sistemes que la componen i amb els que interactuen els seus membres. També s'aprofundirà en la comprensió de les diferents etapes i canvis que enfronten les famílies al llarg del cicle vital.
3. La parentalitat positiva i els processos d'avaluació i exploració de la família
En el tercer tema s'aprofundirà en els coneixements i usos de l'entrevista familiar com a eina exploratòria i de diagnosi de les dinàmiques de parentalitat que es donen en el sistema familiar.
4. Intervenció basada en la família.
Al quart tema es desenvoluparà entorn de la descripció i identificació de factors de risc i protecció que es donen a l'àmbit familiar. Es treballarà per a conèixer l'enfocament de la prevenció des del treball socioeducatiu amb la família.

Guia docent

5. Intervenció amb famílies, multiproblemàtiques i crisi

En un cinquè tema es procedirà a conèixer la intervenció amb famílies que es troben sotela intervenció o que mostrendependènciade diversos serveis de la comunitat per el seu manteniment. Es portarà a terme un anàlisi de cas i i es coneixeran les eines per identificar la qualitat de les intervencions i pràctiques socioeducatives.

Metodologia docent

En aquesta assignatura es treballarà des d'una perspectiva teòrica i pràctica. D'una banda, a partir de les explicacions de la professora i de les lectures obligatòries de l'alumnat de cadascun dels temes contemplats en el temari, algunes de les quals es comentaran en classe i unes altres seran objecte de treball individual i/ o, de grup. D'altra banda, també es treballarà a partir de grups de pràctiques per tal de realitzar un treball final vinculat a la intervenció amb la família. En aquesta promoció l'alumnat serà habilitat per a posar en pràctica les destreses d'intervenció socioeducativa d'un programa basat en l'evidència.

Es recomana a l'alumnat que consulti la pàgina web de campus extens de l'assignatura amb assiduïtat. Es recomana també consultar les referències documentals sobre família, educació familiar positiva, competència familiar facilitats al final d'aquesta guia i els enllaços següents:

<https://uib-es.academia.edu/CarmenOrte>;

https://www.researchgate.net/profile/Carmen_Orte;

gifes.uib.eu

competenciafamiliar.uib.cat

Es realitzarà una avaluació continuada individual de tots els temes de l'assignatura a través d'una prova objectiva i l'avaluació d'un treball pràctic individual i grupal amb els continguts de l'assignatura, el qual es revisarà al llarg del curs, a les sessions de pràctiques programades a l'efecte i d'assistència obligatòria. No es podrà aprovar la part pràctica si es tenen més de dues faltes sense justificació.

Activitats de treball presencial (1,8 crèdits, 45 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Teoria	Grup gran (G)	L'objectiu d'aquestes sessions és la d'adquirir de forma constructiva coneixements i competències relatives a la intervenció socioeducativa amb la família. D'aquesta manera, les classes teòriques aportaran la base científica i tècnica sobre els diferents continguts a treballar des d'una perspectiva preventiva. S'incorporen activitats i comentaris de lectures durant les explicacions per a potenciar l'aprenentatge i integració de coneixements.	30
Classes pràctiques	Pràctiques	Grup mitjà (M)	L'alumnat tindrà l'oportunitat de rebre l'habilitació necessària per a posar en pràctica les destreses d'intervenció socioeducativa d'un programa basat en l'evidència. Les sessions pràctiques es constituïran de diferents moments amb objectius, activitats i programació específica per a cadascuna d'elles. Així mateix, l'alumnat aprendrà a realitzar revisions bibliogràfiques utilitzant les bases de dades tant nacionals	15

Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			com internacionals, i les diferents eines necessàries per a desenvolupar el treball de recerca científica.	

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (4,2 crèdits, 105 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Informe de recerca	A partir dels continguts treballats a les sessions pràctiques l'alumnat desenvoluparà un informe científic de recerca. Amb aquest treball es pretén que l'alumnat conegui com fer una recerca sistemàtica i que sigui capaç d'utilitzar bases de dades, llegir i analitzar críticament documents científics per a poder elaborar informes sobre el tema d'estudi i plantejar intervencions pel canvi i possibles línies d'investigació.	105

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'avaluació d'aquesta assignatura té dues parts i totes dues són de caràcter obligatori. Per aprovar l'assignatura l'alumnat ha d'haver aprovat, amb una nota mínima de 5, cada una de les parts de la forma següent:

- 1) L'alumnat realitzarà una prova objectiva de tots els temes de l'assignatura en les dates previstes segons la normativa universitària. Per poder fer mitjana amb la part pràctica, la nota mínima d'aquesta prova haurà de ser igual o superior a 5,0.
- 2) Avaluació de la part pràctica. El valor d'aquesta part és del 50%, el treball autònom (l'informe de recerca) té un valor de 40% i l'assistència i participació en les sessions pràctiques tindrà un valor de 10%. Per poder fer mitjana amb les notes de l'avaluació de la prova teòrica la nota d'aquesta part ha de ser de 5,0 o superior. Fraus en elements d'avaluació D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Fraus en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels

Guia docent

elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Teoria

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	L'objectiu d'aquestes sessions és la d'adquirir de forma constructiva coneixements i competències relatives a la intervenció socioeducativa amb la família. D'aquesta manera, les classes teòriques aportaran la base científica i tècnica sobre els diferents continguts a treballar des d'una perspectiva preventiva. S'incorporen activitats i comentaris de lectures durant les explicacions per a potenciar l'aprenentatge i integració de coneixements.
Criteris d'avaluació	Proves objectives de tots els temes de l'assignatura segons normativa universitària

Percentatge de la qualificació final: 50%

Pràctiques

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (no recuperable)
Descripció	L'alumnat tindrà l'oportunitat de rebre l'habilitació necessària per a posar en pràctica les destreses d'intervenció socioeducativa d'un programa basat en l'evidència. Les sessions pràctiques es constituïran de diferents moments amb objectius, activitats i programació específica per a cadascuna d'elles. Així mateix, l'alumnat aprendrà a realitzar revisions bibliogràfiques utilitzant les bases de dades tant nacionals com internacionals, i les diferents eines necessàries per a desenvolupar el treball de recerca científica.
Criteris d'avaluació	L'alumnat, individualment i en grup, anirà realitzant el treball de l'assignatura en diferents fases en les classes pràctiques. L'avaluació del treball final es durà a terme una vegada defensat i lliurat el treball finalitzat i lliurat en els terminis previstos.

Percentatge de la qualificació final: 10%

Informe de recerca

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	A partir dels continguts treballats a les sessions pràctiques l'alumnat desenvoluparà un informe científic de recerca. Amb aquest treball es pretén que l'alumnat conegui com fer una recerca sistemàtica i que sigui capaç d'utilitzar bases de dades, llegir i analitzar críticament documents científics per a poder elaborar informes sobre el tema d'estudi i plantejar intervencions pel canvi i possibles línies d'investigació.
Criteris d'avaluació	A partir de les sessions pràctiques l'alumnat haurà d'elaborar un informe científic de recerca. Amb aquest treball es pretén que l'alumnat conegui com fer una recerca vinculada a la pràctica d'intervenció socioeducativa d'un programa basat en l'evidència. També es pretén que l'alumnat sigui capaç d'utilitzar bases de dades, llegir i analitzar críticament documents científics per elaborar un informe sobre el tema d'estudi.

Percentatge de la qualificació final: 40%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

Guia docent

Introductòries (necessàries per a l'elaboració de l'informe final)

Moher, D., Liberati, A., Tetzlaff, J. i Altman, D.G. (2014). Ítems de referencia para publicar Revisiones Sistemáticas y Metaanálisis: La Declaración PRISMA.

Tema 1.

Informes INE (2019).

IBESTAT (2019). Balears

Instituto de Política Familiar (2019). España y Europa.

Martínez, M.C., et al. (2013). Diversidad familiar y ajuste psicosocial en la sociedad actual. Psicología.com.

Parada, J.L. (2010). La educación familiar en la familia del pasado, presente y futuro. Education Siglo XXI.

Valdivia, C. (2008). La familia: concepto, cambios y nuevos modelos. La Reveu de REDIF.

Tema 2.

Torío, S., et al. (2008). Estilos educativos parentales. Revisión bibliográfica y reformulación teórica. Teoría y educación.

Dishion, T.J., et al. (1991). Family, school, and behavioral antecedents to early adolescent involvement with antisocial peers. Developmental Psychology.

Skinner, E., et al. (2005). Six dimensions of parenting: A motivational model. Parenting Science and Practice.

Smith, J.D., et al. (2014). Coercive family process and early-onset conduct problems from age 2 to school entry. Development and Psychopathology.

Tema 3.

Crittenden, P.M. (1993). An information-processing perspective on the behavior of neglectful parents. Criminal Justice and Behavior.

Johnson, B.D., et al. (2014). A Parenting Competency Model. Parenting: Science and Practice.

Martín-Quintana, et al. (2013). La promoción de la parentalidad positiva. Revista Educação, Ciência e Cultura.

Tema 4.

Kaslow, N. J., et al. (2012). Family-based interventions for child and adolescent disorders. Journal of Marital and Family Therapy.

Kumpfer, K., et al. (2003). Family-Based Interventions for Substance Use and Misuse Prevention. Substance Use & Misuse.

Orte, C., et al. (2013). El enfoque de la competencia familiar, una experiencia de trabajo socioeducativo con familias. Pedagogía Social. Revista Interuniversitaria.

Tema 5.

Axford, N., et al. (2012). Blueprints for Europe: Promoting Evidence-Based Programmes in Children's Services.

Griffin, K.W., et al. (2010). Evidence-based interventions for preventing substance use disorders in adolescents.

Valero, M., et al. (2017). Meta-analysis of family-based selective prevention program for drug consumption in adolescence.

Bibliografia complementària

Barudy, J. (2001) Monografía sobre Habilidades y Competencias Parentales.

Barudy, J., Dantagnan, M. (2005). Los buenos tratos a la infancia.

Barudy Jorge, Dantagnan Maryorie (1999). Monografía Guía de valoración de competencias parentales.

Baumrind, D. (1991). The influence of parenting style on adolescent competence and substance use. Journal of Early Adolescence, 11(1), 56-95.

Cerezo, M. A., Keesler, T. Y. Dunn, E.S. y Wahler, R.G. (1991). Standardized Observation Codes III. En M. A Cerezo(Ed.), Interacciones familiares: un sistema de evaluación observacional.

Center for Substance Abuse Prevention (2000). Prevention works through community partnerships.

Center for Substance Abuse Prevention (2002b). Substance Abuse and Mental Health Services Administration. Science-based substance abuse prevention: a guide.

Guia docent

Cooney, S.M., Small, S.A. y O'Connor, C. (2007) Strategies for recruiting and retaining participants in prevention programs.

Minuchin, S. (1986). Familias y terapia familiar.

Orte, C., Valero, M., Fernández-de-Álava, M., & Pozo, R. (2018). El impacto del género en los programas de prevención familiar para adolescentes: una revisión.

Orte, C.; Ballester, L.; Pascual, B.; Gomila, M.A.; Amer, J., (2018). Las competencias de los formadores en el Programa de Competencia Familiar, un programa de educación familiar basado en la evidencia.

Altres recursos

Substance Abuse and Mental Health Services Administration: <http://www.samhsa.gov/prevention/> <http://www.samhsa.gov/espanol/>

Family Welfare Association (FWA). <http://www.fwa.org.uk/>.

Head Start. <http://www.headstartinfo.org/index.htm>.

La Maison Verte. <http://www.lamaisonverte.asso.fr/index.htm>.

Preescolar Na Casa-Educar en familia. <http://www.preescolarnacasa.org>.

Programa de Competència Familiar: <http://www.competenciafamiliar.com>

Strengthening Families Program <http://www.strengtheningfamiliesprogram.org/>

Observatorio Infancia <http://www.observatoriodelainfancia.msssi.gob.es/>

Política Social Familias e Infancia <http://www.msps.es/politicaSocial/familiasInfancia/documentacion.htm>

Competenciafamiliar.uib.cat

www.familiasenpositivo.org

www.blueprintsprograms.com

Altres importants:

Family United (2019). <https://www.families4kids.org/>

Compilación de Programas Basados en la Evidencia de UNODC (2017). https://www.unodc.org/docs/youthnet/Compilation/10-50018_Ebook.pdf

89 Programas "Prometeros", "Modelo" y "Modelo +" según Blueprints (2019). <https://www.blueprintsprograms.org/program-search/>

Resultados del Programa de Competencia Familiar 6-11: <http://www.proyecto hombre.es/archivos/30.pdf>

International Society of Substance Use Professionals: <https://www.issup.net/es/knowledge-share/publications/2017-08/recopilacion-evidencia-basado-familia-capacitacion-programas>

